

TEDNIK

LETO XIV. ŠT. 5

TRBOVLJE, 26. JANUARJA 1961

CENA 20 DIN

Spremembe v sistemu cen v zunanji
trgovini in razdelitvi dohodka

Vskladitev s cenami na svetovnem trgu - Nižje cene nekaterih izdelkov

Pričakujemo lahko, da bo do konca meseca januarja zaključena razprava o spremembah na področju delitve dohodka, cen in zunanje-trgovinske menjave. Gradivo o teh vprašanjih, ki so ga pripravili zvezni organi, zdaj vneto proučujejo v zvezi sindikatov, zvezni industrijski zbornici in v drugih zainteresiranih organizacijah. Zadnje dni januarja bo njihovo mnenje in predloge obravnaval Zvezni izvršni svet, potem bo pa poslal ustrezne zakonske osnutke Zvezni ljudski skupščini.

Namen predloženih sprememb v gospodarskem sistemu je vskladi-
ti splošne pogoje gospodarjenja z do-
seženo stopnjo materialnega razvo-
ja. Glede cen je predvideno, da se
bodo formirale bolj prosto, v sika-
du z našimi proizvodnimi možnostmi
in objektivnimi pogoji za rea-
lizacijo vrednosti posameznih pro-
izvodov in storitev.

V okviru sprememb v zunanje-
trgovinski režim in zaradi moč-
nejšega delovanja ekonomskih za-
konov bi prišlo do določenih razlo-
ditve cen na domačem trgu s ce-
nami na svetovnem tržišču. Ob te-
čaju dolarja 750 dinarjev so cene
vrste naših proizvodov znatno nad
ravni svetovnih cen ali pod njo.
To pomeni, da se bodo nekatere
cene zvišale, druge pa znižale. Te
spremembe pa ne bodo vplivale na
poslabšanje sedanjega standarda in
ne bodo zavirale njegovega nadalj-
njega naraščanja.

Na tej podlagi so na pristojnem
mestu predhodno analizirali bodoče
cene v industriji, rudarstvu, kmetij-
stvu in prometu. Nekateri menijo,
da je bil položaj elektrogospodar-
stva po dosedanjih delitvah dohodkov
zadovoljiv. Cene elektrike so pri
nas nižje kot v tujini. Večino in-
vesticij v elektrogospodarstvo za-
gotavlja pri nas splošni investicijski
sklad, zato ni predvidena uvedba
višje tarife električne energije za
gospodinjstvo.

NEIZPREMENJENE CENE
NAFTNIH DERIVATOV

Po istih računih bi ostale neizpre-
menjene cene naftnih derivatov, ki
so, izjemni bitumen, nižje od cen
v prodaji na drobno v sosednjih dr-
žavah. Malenkostno zvišanje v tej
veji dejavnosti bi lahko nastalo
spričo potreb po vzdrževanju cest.
Novi predpisi o javnih cestah nam-
reč predvidevajo opustitev admini-
strativnega upravljanja in ustanovi-
tev podjetij za javne ceste. Da bi
zagotovili sredstva za normalno
poslovanje teh podjetij, je predvi-
den dohodek 5 din od litra potro-
šenega bencina in 10 din od litra
potrošenega plinskega olja.

Vzlic vrsti olajšav je položaj v
proizvodnji in predelavi premoga
nengoden. Po predhodnih računih bi
utegnilo priti do zvišanja cen neka-
terih vrst premoga za kakih 10 od-
stotkov.

ZNIŽANJE CEN V ORNI
IN BARVNI METALURGIJI

Na področju črne metalurgije
lahko pri nekaterih proizvodih pri-
čakujemo znižanje cen. Tudi v
barvni industriji imamo realne mož-
nosti, da se cene znižajo. Tako ra-
čunajo, da bi se cene valjanih iz-
delkov iz bakra in zlitin znižale za
10 do 15 odstotkov. Znižale naj bi
se tudi cene valjanih izdelkov iz
svinca, ker je pričakovati poceni-
ši svinca za 25 odstotkov. Cene
aluminija naj bi se znižale za 10
odstotkov.

OBRAZI
POJAVI

Dobri medsebojni odnosi

Mladina Zagorja ob Savi je v
soboto na občinski mladinski
konferenci odločno spregovorila
tudi o problemu, ki verjetno ni
lasten samo Zagorju ob Savi, am-
pak tudi vsem drugim zasavskim
občinam. Gre namreč za odnos
do mladih ljudi v posameznih go-
sposarskih organizacijah.

Kljub dejstvu, da so se ti od-
nosi v zadnjem času izboljšali, je
še vedno opaziti vrsto pojavov
samovolje in podobnega do mladih
ljudi. Mladi so zelo občutljivi za
vsako stvar, še posebej, če so pre-
pričani, da starejši nimajo prav.
Posebno še v naši socialistični
družbi, ko venomer poudarjamo

potrebo po dobrih medsebojnih
odnosih.
Zagorska občinska mladinska
konferenca je zato ostro obvela
vse tiste mojstre, predelavce,
obratovodje in druge, ki imajo še
vedno brezdružen in nepravilen
odnos do mladih proizvajalcev, ki
so hkrati tudi upravljalci. Menili

odstotkov, posameznih proizvodov
pa celo do 25 odstotkov, in sicer
tam, kjer so se formirale zelo viso-
ke cene.

Razen tega bodo na pristojnem
mestu sestavili triletni program iz-
voza in uvoza tekstilnega blaga, ki
bo omogočil vpliv na ugodno giba-
nje njegovih cen na domačem trgu.
V industriji gume je predvideno po-
stopno znižanje cen, vtem ko bodo
cene proizvodov industrije gradbe-
nih potrebščin porasle.

VEČINA KMETIJSKIH PRI-
DELKOV ŽE NA RAVNI
SVETOVNIH CEN

Tudi v kmetijstvu je pričakovati
določene premike cen posameznih
pridelkov, ki se bodo vskladile z
drugimi cenami. To se nanaša na
živilske proizvode, predvsem na
meso in mleko, ki bi se podražilo.
Predvideno pa je znižanje cen
sončnic in soje, medtem ko zvišanja
cen sladkorja v prodaji na drobno
ni pričakovati.

Na splošno bi se cene kmetijskih
pridelkov formirale na ravni cen
svetovnih in industrijskih, ki ustrezajo
svetovnim cenam. Na ravni svetov-
nih cen so že naše cene žita in ve-
čina poljedelskih proizvodov, kar
pomeni, da se v prihodnje ne bi
spremenile.

V trgovini, gostinstvu in komu-
nalnih dejavnostih je treba računati
z zvišanjem cen. Da bi omogočili
normalnejše poslovanje železniških
podjetij, menijo nekateri, da bi bilo
treba zvišati povprečne tarife za
prevoz potnikov in blaga za kakih
15 odstotkov.

Vse te primere na pristojnem
mestu skrbno primerjajo z gibanji
plač, povpraševanja in standarda.
Razen razpoložljivega narodnega
dohodka imamo tudi še dodatna
sredstva, na podlagi katerih se bo
povečal uvoz, kar pomeni, da se

Pomemben jubilej
trboveljskega Slavčka

V soboto, 4. februarja, bo pev-
ska sekcija DPD Svoboda-Center
mešani pevski zbor Slavček pra-
znoval 15. letnico svojega delova-
nja. V dvorani Delavskega doma
bo slavoslojni koncert, na katere-
ga so povabili vse bivše pevce in
pevke, ki so sodelovali v Slavčku.
Mešani pevski zbor Slavček vo-
di dirigent Jože Skrinar, ki ima
nemajhne zasluge za napredek in

razvoj tega pevskega zbora, saj je
vsa ta leta posvetil razvoju zbo-
rovske pesni v Trbovljah.

Za pomembni jubilej so izdali
posebno brošuro, ki govori o raz-
voju tega zbora ter o njegovih
nalozah v bodoče.

Številnim čestitkam ob jubileju
se pridružujejo vsi Trboveljčani
in prijatelji zborovske pesni.

-ar-

Izobraževanje na vasi

Na sestanku predsednikov kra-
jevskih organizacij SZDL, bode
skupno s sekretariati sekcij KO
SZDL razpravljali o delu po-
samičnih sekcij in sprejeli vrsto
sklepov za nadaljnje delo sekcij.

Na sestanku so tudi govorili o
tem, da bodo izdelali pregled o
razširjenosti članikov v hrastni-
ski občini in začeli z akcijo za
pridobivanje novih naročnikov na
lokalno glasilo Zasavski tednik.

-ak-

so, da taki odnosi niso primerni
v naši družbi in je zato naloga
prav vseh, da si prizadevajo, da
poslej ne bo več takih odnosov v
gospodarskih organizacijah, pri
zasebnih obrtnikih in povsod tam,
kjer so mladi zaposleni.

Res je, in tega se mladi tudi o
celoti zavedajo, da lahko starejši
veliko pomagajo mladim pri ni-
hovem delu, zlasti še s pridob-
ljenimi izkušnjami. Toda to pa
samo brez nepotrebnih fraz, ne-
pravilnega odnosa, pojavov samo-
volje, a s toliko večjo mero do-
brega medsebojnega razumevanja.

Saj je vendar naš skupni cilj:
vzgojiti dobrega in prizadevnega
proizvajalca-upravljalca in zavest-
nega graditelja socializma pri
nas!

(ma)

20 LET REVOLUCIJE — 20 LET REVOLUCIJE —

Dnevi, ki ostanejo
v spominu

27. januarja 1942 se je začel igmanski pohod
prve proletarske brigade

29. januarja 1943 je bil ustanovljen narodno-
osvobodilni odbor za Dalmacijo

31. januarja 1944 se je začel »februarski pohod«
1. makedonske-kosovske brigade in skupine bata-
ljonov z glavnim štabom Makedonije

Servisna služba „Rudisa“

V okviru »RUDISA« — Rudar-
ske industrijske skupnosti v Tr-
bovljah, ki jo sestavljajo člani:
Cementarna Trbovlje, Elektrosigna-
l Ljubljana, Gradbeno podjetje
»Zasavje« v Trbovljah, Investicijski
biro Trbovlje, Rudnik Trbov-
lje-Hrastnik z obratom »Rudar-
sko gradbeno podjetje«, Rudnik
Zagorje z obratom »Varnost«, Siro-
jna tovarna Trbovlje z Inštitu-
tom za separacije in Zavodom
za raziskavo materiala in kopir-
strukcij v Ljubljani so organizi-
rali SERVISNO SLUŽBO, ki de-
luje v okviru tega poslovnega
zdrženja in je specializirana na
proizvode STT in »Varnosti« ka-
kor tudi na vse ostale rudarske
opreme, ne glede na izvor.

Ta servisna služba bo opravljala
vsa potrebna popravila in re-
konstrukcije ter imela zraven za-

danega si programa nalogo sanji-
rati zastarele rudarske in indu-
strijske obrate z uvajanjem so-
dobnih odkopnih metod s potrebi-
no instruktazo kadrov, kakor tudi
nalogo, odpirati nove obrate in jih
v celoti opremiti.

Odpadni material iz separa-
cije bode izkoriščali

Na pobudo Inštituta za separa-
cije v Ljubljani in domačih stro-
kovnjakov razpravljajo že dalj ča-
sa v Trbovljah, kako izkoristiti
odpadni material iz rudniške sepa-
racije, tako imenovani »mulj«, ki
naj bi se uporabljal pri izdelavi
cimenta.

Raziskave na tem področju so v
teku in bomo o tem vprašanju ob
priliki še poročali.

Konferenca občinske organizacije SZDL v Litiji

Samoupravljanje bistvo sistema

LITJA, 21. januarja — V dvorani na Stavbah je bila
danes konferenca organizacije SZDL litijske občine, ki se
je je udeležilo 132 delegatov (od skupno 148 izvoljenih). —
O delu občinskega odbora SZDL med dvema konferencama
je poročal predsednik Obo SZDL Litija Stane VOLK. —
Na konferenci, ki so se je udeležili razen delegatov še član
Glavnega odbora SZDL Slovenije Tomo BREJC, zvezna ljud-
ska poslanka Zima VRŠČAJ, sekretar okrajnega odbora
SZDL Ljubljana, Janez ZEMLJARIČ, republiški ljudski
poslanec, Humbert GACNIK, predsednik občinskega odbora
SZDL Hrastnik, Franc GREŠAK in podpredsednik SZDL
Trbovlje, Jano KOPRIVC, so sklenili, da bodo zastopali
članstvo SZDL litijske občine na bližnjem V. kongresu So-
cialistične zveze delovnih ljudi Slovenije: Stane VOLK,
Stane ŠTAVDOHAR, Tone PRAPROTNIK, Justa KOS in
Stane PUNGERČAR.

Litijska konferenca občinske or-
ganizacije SZDL je nazivno vrsto
raznih vprašanj, ki jih bo morala
ta organizacija v prihodnje reše-
vati. Predvsem so poudarili, da je
samoupravljanje bistvo našega si-
stema in da je treba zagotoviti
skrbel za vse bolj kakovitejši
in uspešnejši delo organov samo-
upravljanja, hkrati pa v te organe

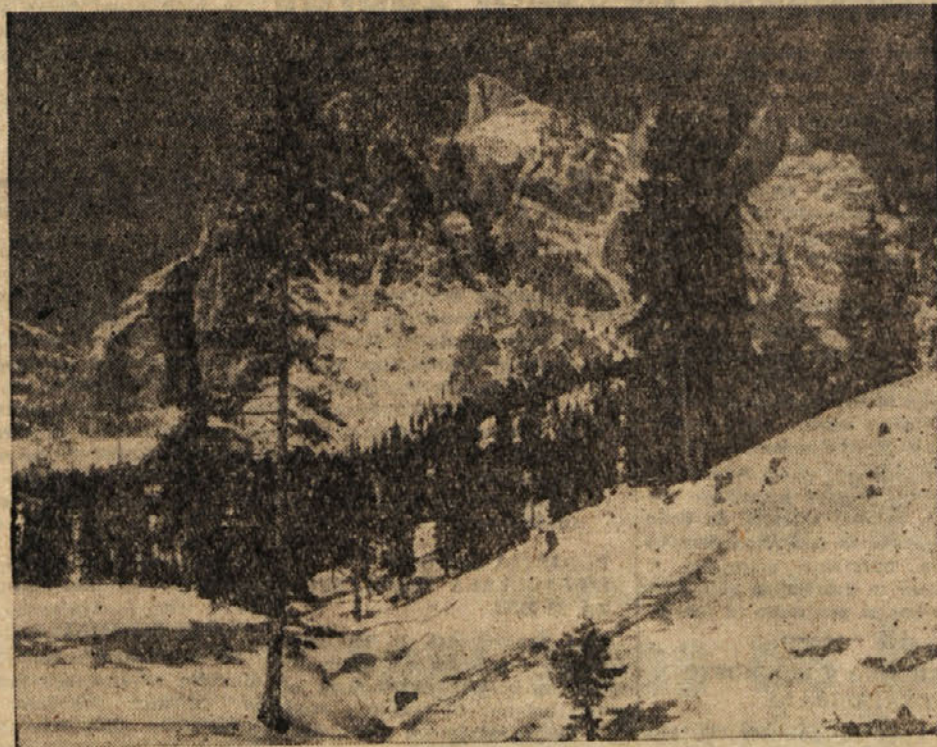
organizacije SZDL po V. kongresu
Socialistične zveze.

Sekcije krajevnih organizacij so
se že začele lotiti reševanja ne-
katerih nalog. Vendar bo pa treba
sekretariatom sekcij, vodstvom
krajevnih organizacij in komisi-
jam pri občinskem odboru SZDL
več pomoči, da bo tako delo or-
ganizacije SZDL litijske občine
tudi v prihodnje uspešno.

Cepprav konferenca organizacije
SZDL v Litiji ni razpravljala o
vseh važnejših nalogah, lahko tr-
dimo, da je uspela in da jo lahko
avtrstimo med najuspešnejše občins-
ke konference SZDL v Zasavju.
Zlasti še zaradi dobre razprave in
prizadevnosti delegatov, ki so so-
delovali v razpravi.

Kazno je, da bo kar najbolj
zaključil krog državljansko-čla-
nov SZDL posled laže reševal vsa
vprašanja, ker so naloge povsem
jasno nakazane in se morajo za
njihovo uresničitev zavzeti prav
vsi.

Marijan LIPOVŠEK

Solske počitnice so tu. Snega v dolini za zdaj še ni. Kdor bo hotel na smučanje
ali sankanje, bomoral v hribe ali pa na Gorenjsko, kjer je snega za vse dovolj

Televizijsko tekmovanje

„Poznaš svoj domači
kraj?“

Jesenice-Trbovlje v četrtek, 2.
februarja na Jesenicah
Vsem Zasavčanom je še ostala
v spominu javna televizijska od-
daja »Poznaš svoj domači kraj?«, ki
je bila 5. januarja v Trbovljah.
Takrat so izpraševali Koprčani,
odgovarjali pa Trboveljčani: Ani-
ca Kužnik, Vinko Grabner in Sta-
ne Hodej. Trboveljski tekmovalci
so tedaj prislužili svojemu doma-
čemu kraju 27 točk. Na oddaji na
Jesenicah, danes teden, bodo pa
na vprašanja Trboveljčanov odgo-
vurjali Jeseničani.

Pred dnevi so bili Trboveljčani
na Jesenicah, kjer so bili prisrčno

sprejeti na občinskem odboru
SZDL.

Trboveljčani so veseli, da je
njihov nasprotnik industrijsko
središče Jesenice, saj bo njihov
skupen nastop na televiziji pome-
nil krepitev tovariških odnosov
med Jesenicami in Trbovljami.
Trboveljčanom želimo na tej
oddaji kar največ uspeha (na Je-
senicah bosta namreč nastopila še
en trboveljski športnik in tekmo-
valci v ročnih spretnostih). Kako
pa bo, bomo pa tako videli na te-
levizijskih zaslonih, v četrtek, 2.
februarja, zvečer.

-ar-

Znaten razvoj industrije

V industriji bodo gospodarska podjetja nadaljevala z začetnimi rekonstrukcijami. Tako bo Cementarna Trbovlje še letos sklenila I. fazo rekonstrukcije tovarne, v kateri se bo po zaključitvi vseh predvidenih del proizvodnja cementa povečala od dosedanjih 65 tisoč na 172 tisoč ton letno. V projekirani II. fazi cementarne, ki bo predvideno dokončana do leta 1964, se bo po proizvodnja cementa povzpela na 300.000 ton letno. Dohodek podjetja bo tedaj porastel na 5 milijard 129 milijonov dinarjev, medtem ko se bo število zaposlenih povečalo le za 19 odstotkov.

Strojna Tovarna Trbovlje bo v prvi fazi predvidene razširitve podjetja zamenjala precejšnje število starih, izrabljenih strojev z novimi, za katere bo potrebno ca. 350 milijonov dinarjev. Sama tovarna se bo udeležila pri investicijah s 50 milijoni dinarjev. V nadaljnji fazi je predvideno povečanje tovarne, pri katerem bo morala občina prispevati znaten delež, ki bo pa odvisen od višine sredstev občinskega družbenega investicijskega sklada. Po zaključku rekonstrukcijskih del v letu 1965 bo značal celoten dohodek tega podjetja 7,5 milijarde dinarjev, narodni dohodek se bo pa tedaj povečal na 2 milijardi 478 milijonov dinarjev. Število zaposlenih bo tedaj poraslo od sedanjih 798 na 1350.

Tretja, večja investicijska naložba bo pa rekonstrukcija premovalne separacije Rudnika Trbovlje-Hrastnik, ker je sedanja separacija zastarela, v novi pralnici bo pa mogoče z boljše klasifikacijo povečati kalorično vrednost premoga in tudi razširiti njegov sortiment (metalurški premog). Z vloženimi investicijami, ki jih bo podjetje vložilo v predvidena nova dela, in s krediti se bo število zaposlenih lahko zmanjšalo za približno 8 odstotkov, medtem ko se

TRGOVINA IN GOSTINSTVO

Nič manj važno ni vprašanje nadaljnjega razvoja trgovine in gostinstva. V trgovini je bil v zadnjem času dosežen že precejšen napredek. Trgovska podjetja so pa še brez garaž in prepotrebnih skladišč. Izdelan je že regionalni načrt razvoja trgovine za naslednjih dvanajst let. Načrt predvideva zraven poslovalnice za prodajo industrijskega blaga potrebo ustanovitve 10 centrov za osnovno preiskbo. Celotne investicije do leta 1980 na tem področju so preračunane na okoli 2 milijardi dinarjev. Če se hoče uresničiti celotna zamisel razvoja v bližnjih 20 letih, bo treba še letos investirati 27 milijonov dinarjev, katere vsota bi se vsako leto povečala za nadaljnjih 12 odstotkov.

V gostinstvu je v kraju še precej nerešenih vprašanj, zlasti še vprašanje prenočitvenih kapacitet, kar ob naraščajočem tujem prometu zlasti zavira razvoj turizma v občini. Predlog družbenega plana predvideva v tem pogledu doživajo pri restavraciji na Trgu revolucije, ki bi dobila nadaljnjih 30 do 40 postelj, pa potrebi kavarne, kar ne bi terjalo več kot 30 milijonov dinarjev investicij, medtem ko bi bilo za gradnjo novega hotela treba najmanj 100 milijonov din. — Za razširitev gostinske, pa tudi turistične dejavnosti bi bilo pa treba urediti primeren objekt na Kleku, rekreacijski objekt na Podmeji, povečati planinski dom na Mrzlici, katere dela bi bilo mogoče izvesti v teku nadaljnjih 5 let, seveda pa ne že letos.

RAZŠIRITEV OBSTOJEČE BOLNIŠNICE IN GRADNJA ZDRAVSTVENEGA DOMA

Pri negospodarskih investicijah je predvsem važno omeniti potrebo razširitve obstoječe bolnišnice v Trbovljah ter gradnjo zdravstvenega doma, vendar zopet za razdobje 5 let. Med negospodarskimi investicijami, ki bodo še letos sklenjene, omenimo osemletko »Tončke Čečve« na Plevčakovem hribu, za katero bo treba investirati še nadaljnjih 60 do 65 milijonov dinarjev, in sicer za notranjo opravilo šolskega poslopja in za ureditev njegove okolice. Ta objekt je bilo mogoče zgraditi, ker so zanj pokazale posebno razumevanje velike gospodarske organizacije, kakor na primer Rudnik, Cementarna in Elektarna. Mimo te nove šole je pa letos posebno važna graditev telovadnice pri sedanjih obeh osemletkah v kraju, nadalje vgrajevanje centralne kurjave na šoli Ljubeze Hobkautova.

Znata finančna sredstva bo pa morala komuna zagotoviti stanovanjskim skupnostim za nadaljnje

ustanavljanje raznih servisov, da bodo lahko nudili hišnim svetom in državljanom cenene in zadovoljive usluge. Važna je pa prav tako komunalna dejavnost, ki se razvija v okviru podjetja »Komunala«, ter vprašanje ureditve krajevnih cest in komunikacij. Tako bo v bližnjih letih treba rekonstruirati cesto v Suštarjevi koloniji, cesto od Sušnika do železniške postaje, penetrirati cesto od Sušnika v Bevkovo, urediti pa tudi ostale ceste po stanovanjskih kolonijah. Vse to bo terjalo precejšnja denarna sredstva. Zelo pomembna je tudi cesta Klek-Knezdol. Investicije zanje bi znašale 16 milijonov dinarjev, ki bi se delno krile s sredstvi, ki jih bo v ta namen dala Uprava za gozdarstvo OLO Ljubljana iz gozdnega sklada ter za popravilo ceste Trbovlje-Dobovec, za katero je uprava planirala v petletnem načrtu 20 milijonov dinarjev.

Nujno potrebna komunalna investicija je prav tako preložitven mestnega pokopališča v Gabrsko. Zadevni načrti so v teku. Vsebinski trboveljske komune bodo na svojih zborih razpravljali o nakazanih problemih in načrtih razvoja gospodarskega načrta v občini ter prinesli svoje predloge za sestavo družbenega plana občine za leto 1961 in za izvedbo perspektivnega plana za obdobje 1961 do 1965.

Dva prijatelja

Sobotna konferenca zagorske mladine - preobrat v delu

Zadnja občinska konferenca organizacije Ljudske mladine v Zagorju ob Savi je bila prav pomembna. Prvič zato, ker je objektivno ocenila dosedanje delo zagorske mladine; drugič pa zato, ker je ocenila mlade sile, ki naj bi v prihodnje bolj izstopale in se sproščale v ustvarjalnem delu v našem razvijanem sistemu družbeno-političnega mehanizma.

Kakor sem že omenil, je zagorska mladina na sobotni občinski konferenci zelo kritično ocenila dosedanje delo. Ugotovila je, da gomača mladina v preteklem razdobju ni predstavljala enotne sile in da so bili povsem upravičeni očitki nestetih mladih ljudi, ki so trdili, da ni čutili vloge mladine v družbenem življenju v Zagorju ob Savi. Eden od vzrokov je tudi ta, da se občinsko mladinsko vodstvo ni v zadostni meri poglajbalo v mnoge probleme mladih Zagorjanov. V ostalem pa tudi občinsko mladinsko vod-

stvo ni našlo dovolj pomoči in opore pri ostalih zagorskih družbeno-političnih organizacijah. Kljub nekaterim še drugim slabostim pri delu (zagorski občinski komite LMS ni bil sposoben lanskemu pomlad ponovno formirati mladinsko delovno brigado »Franci Fakina« za lokalne akcije; poslali niso določeno število mladincev in mladink na zvezno mladinsko delovno akcijo; nekatere letne konference mladinskih aktivov so bile izvedene zato, ker so pač morale biti, itd.) pa se je zagorska mladina nekajkrat tudi dostojno predstavila zagorski javnosti.

Konferenca je spregovorila obširneje tudi o nekaterih najvažnejših nalogah zagorske mladine, tako o vključevanju mladih ljudi v organe družbenega upravljanja, o odnosih do mladih ljudi v gospodarskih organizacijah, o nalogah mladine pri izvajanju petletnega perspektivnega načrta gospodarstva.

darskega razvoja zagorske občine, o vključitvi še neorganizirane mladine v mladinsko organizacijo in o drugem. Zlasti resno so na njej spregovorili o vključevanju mladih v široko razpreden mehanizem družbenega upravljanja. Tovarišica Vida Krautbergerjeva je v poročilu na konferenci med drugim dejala: »Občinski odbor SZDL posveča vedno večjo pozornost vključevanju mladih ljudi v te organe, zato naj bi bila naša prva dolžnost, da naše mladinsko vodstvo usposablja mlade ljudi za te naloge. Zlomiti moramo pa tudi odpor nekaterih ljudi v naši občini, ki menijo, da mladi ljudje niso kos upravljanju... Vprašajmo se: kako naj se mlad človek nauči upravljanja oziroma soočati, če nima za to možnosti. Kako so se naučili upravljanja starejši? Vemo, da šele s praktičnim delom. Zato je iluzorno pričakovati, da bodo prišli mladi v razne organe družbenega upravljanja z zvrhanim košem znanja in izkušenj. Šele praktično, vsakodnevno delo in odgovornost pri tem nas naučita upravljanja in nam dasta potrebne izkušnje. Prav vsi pa si moramo prizadevati, da bo v organih družbenega upravljanja in v vodstvih društev čim več mladih, in jim pomagati, da bodo sposobni upravljanja...«

(ma)

V TRBOVELJSKI STOLPNICI OTROŠKI VRTEC

V svoji stanovanjski stolpnici je Elektarna Trbovlje uredila lepo prostore za otroški vrt. Tega je sedaj prevzela stanovanjska skupnost Trbovlje - Center, ki je s pomočjo Oblo Trbovlje nakupila potrebno opremo za vrt.

Obračun AMD Trbovljah

Tudi letos ne bo tradicionalnih motodirk

V dvorani SZDL pri Fortjeu so se v soboto, 21. januarja zbrali člani AMD Trbovlje k letnemu obračunu. Iz poročil in razprave je bilo razvidno, da je društvo AMD Trbovlje doseglo v lanskem letu lepe uspehe, predvsem v vzgoji članstva. Tekmovalci društva so sodelovali na slovenskih prvenstvih in državnem prvenstvu ter izvršili med letom klubsko prvenstvo, »Lov na lisico« ter skupno z DPM in TVD Partizanom tekmovalje najmlajših v skirojih.

Kakor v preteklem letu, tudi letos ne bo tradicionalnih avtomoto dirk Dimnik-Katarina. Društvo za njihovo izvedbo nima finančnih sredstev.

Program društva v letošnjem letu je vzgoja novih članov z raznimi tečajji. V teku je tečaj za

vzožne-amaterje, ki so bo končal meseca aprila. Društvo bo priredilo klubsko prvenstvo in »Lov na lisico« ter izvedlo mladinsko tekmovalje s skiroji, prav tako sodelovalo pri vseh prireditvah med letom, posebno pa v letošnjih jubilejnih prireditvah ob praznovanju 20-letnice revolucije.

ZGLED OSTALIM

Janez Zagore iz Šmarina pri Ljuti, učence osemletke, je v domači vasi Črni potok zbral denarne prispevke za alžirske otroke.

V tej vasi je tudi Dom onemoglih, v katerem živi okrog 70 starih ljudi in so tudi ti prispevali k tej akciji, kar je pohvale vredno. Tako je Janez Zagore z njegovimi pomočniki zbral 650 dinarjev.

Prosvetni delavci litijske občine so se zbrali

Sindikat prosvetnih in znanstvenih delavcev litijske občine je sklical članski sestanek, na katerem so razpravljali o organizacijskih vprašanjih in poslušali predavanje prof. Janeza Tomšiča o skupinskem pouku.

V začetku je tovariš Stane Strukelj, predsednik naše sindikalne podružnice, pozdravil vse navzoče in jim izročil pozdrave tov. Pungertarja, predsednika Oblo Litijske, ki se sestanka zaradi drugih opravkov ni mogel udeležiti.

Zivahna razprava je pokazala, da je še precej nerešenih vprašanj, ki jih bo morala občina skupno s sindikatom čimprej rešiti. Tu so predvsem važna stanovanja prosvetnih delavcev, plače

in pravilna ureditev pokojnih. Upamo, da bo občina v svojem petletnem planu našla nekaj sredstev tudi za gradnjo učiteljskih stanovanj, ker edino na ta način si bo lahko zagotovila zadostno število učnišnih moči, ki jih nikjer ni preveč. Ljudje bodo sicer odhajali tja, kjer bodo zanje boljše pogoji.

Posebno vprašanje je pa nagajevanje prosvetnih delavcev po učinku. To vprašanje še ni rešeno, a prav sindikat je tisti, ki s svojimi predlogi lahko pomaga, svetuje in zagotovi prosvetnim delavcem dostojne osnovne plače.

Drugi del sestanka je obsegal predavanje prof. Tomšiča iz Ljubljane. Govoril nam je o skupinskem pouku. Po predavanju se je razvila živahna debata, ki priča, da se naši prosvetni delavci zelo zanimajo za nove in pisane oblike pouka v naših šolah. Predavanje je bilo zelo lepo, kar je potrdilo tudi ploskanje predavatelju, ki ga bomo vedno radi pozdravili v svoji sredi.

M. D.

Dela mladina na Vačah?

Ste morda tudi vi slišali govoriti, da mladina na Vačah ne dela? Pa ste to verjeli? Nekaj bi tudi jaz lahko to potrdila, danes pa ne več.

Mladina na Vačah dela. Kaj boste poredili?

Ni si umislila novega kulturnega doma, saj imamo svoj majhen, pristrčen oder, na katerem se prav prijetno počutimo, morda bolje kot na velikem.

Kaj bi potem z njim?

Pa v našem malem kulturnem hramu ni centralne kurjave, še dva nimamo, da bi zakurili navadno peč, pa smo vendar srečni, ko

se ob večerih zberemo v mrzlem ko govorimo o svojih načrtih in uspehih.

Za Novo leto smo uspeli z igro »Usoda življenja«. Naj vam zaupamo, da je igra za naš oder pridelala ena izmed igralk, dijakinja učiteljica.

Igrali smo to delo dvakrat, a si Vačani žele, da bi ga še enkrat ponovili.

Z igro smo gostovali v Ljuti in Kresnicah. Ponovili jo bomo še nekajkrat na okoliških odrih.

Denar od enega izmed nastopov, okrog 10.000 din, bomo poslali alžirskim otrokom.

S to igro bomo sodelovali na festivalu odrskih del v Ljuti.

To je samo ena stran dejavnosti naše mladine. Razen tega so pa v kraju med mladinci še dobri šahisti. Če bi jih poklicali na dvoboj, bi vam radi odgovorili.

Mladina na Vačah torej dela.

INVESTICIJSKO POSOJILO TAPETNIŠTVU TRBOVLJE

Občinski ljudski odbor v Trbovljah je na svoji zadnji seji sprejel poročilo za investicijsko posojilo iz občinskega investicijskega sklada za gospodarsko organizacijo »Tapetništvo« v Trbovljah v višini 1 milijona dinarjev z odplačilnimi rokom 10 let in obrestno mero 6 odstotkov.

Podjetje »Tapetništvo« potrebuje posojilo za povečanje obsega svojega poslovanja in je kreditno sposobno za odplačevanje odobrenega investicijskega posojila.

Za zboljšanje stanja v trgovini

Da se zboljša stanje v trgovini na področju trboveljske komune, je svet za blagovni promet pri Oblo Trbovlje prinesel pred občinski ljudski odbor vrsto predlogov, ki se nanašajo predvsem: da se preko političnih organizacij in stanovanjskih skupnosti postavijo potrebne gradnje dveh skladišč v kraju, in to skladišče za prehranske predmete in skladišče za kovinsko blago, nadalje dopolnitev inventarja v trgovskih poslovalnicah, seveda v okviru finančnih zmogljivosti.

Trgovska podjetja morajo sestaviti ekonomsko kalkulacijo za grupe artiklov, ki jih določijo svet za blagovni promet, za posamezne grupe artiklov bo pa svet za blagovni promet določil okvirno maržno.

Uredni naj se specializacija trgovskih poslovalnic po planu razporeditve trgovskih strokov, upravam podjetij se nalaga, da redno mesečno opravljajo pregledne maloprodajnih cen v poslovalnicah in sodelovanju s tržno inšpekcijo; trgovske lokale razdeljujejo spornumno s prizadetimi podjetji.

Bralci nam pišejo!

Zakaj v Trbovljah nirženega kruha

Glede na to, da obrat Pekarne in slaščičarne pri Kocjanu v Trbovljah v letošnjem letu sploh ni pekel rženega kruha, niti ga ne

peče kljub raznim urgencam, prosimo, da nam potrošnikom obrazložite, zakaj? V prodajalni so mi sicer rekli,

da primanjkuje te moke, mislimo pa, da to ni opravičljiv vzrok. — Veležitar pravi, da imajo te moke dovolj na zalogi, le naročiti jo je treba.

Mnenja sem, da gre za nevednost hranilne vrednosti tega živila ali pa za premajhno zanimanje za želje potrošnikov. V vsakem majhnem kraju človek lahko kupi več vrst kruha, pri nas pa dobijo belega in črnega — to je vse, da o kvaliteti pečenega kruha sploh ne govorim. Največkrat je mlečno bel, nezapečen, kadar je pa zapečen, je vrhinja stran ožgana, sredina pa tako slabo pečena, da je kar lepljiva.

Ta odnos do potrošnika se mora nujno spremeniti.

Upoštevam, da ima pekarna slaba prostora, peči in skladišča, če pa najdemo motov, dolg do 30 cm v kruhu, pa to ni vezano z nobenim od teh vprašanj.

Misljam, da mora biti vsako delo za ljudi opravljeno z nekim spoštovanjem do tistega, ki se bo tega izdelka posluževal, ne zgolj zato, ker paš mora biti narajeno. V tem primeru je pa po-

sebna želja nas potrošnikov, da smo solidno postreženi.

S. M., Trbovlje

Pripomba uredništva: Objavljamo zgornji dopis, naslovljen za Zasavski tednik, ker nam je znano, da žele rženi kruh tudi drugi potrošniki v našem kraju. Upamo, da bo prizadeta pekarna željam, izrečenim v prednjem dopisu v imenu številnih potrošnikov, ugodila, saj je ena izmed bistvenih nalog pekarn kot uslužnostnega podjetja, da dela v zadovoljstvo vseh svojih odjemalcev.

Znana gostilna pri Konjskoviha Trojanah je že tako rekoč »obvezno« postajališče za vse, ki se vozijo z motornimi vozili skozi Trojanec. Skoda le, da so njene kapacitete premajhne. Zato imajo v načrtu, da bodo to znano gostilno preuredili

Letna konferenca RK na Izlakah

O tej dobrodelni organizaciji na Izlakah že dolgo ni bilo nič slišati, dasti na svojem področju pridno dela. To smo videli iz bogatega poročila, ki ga je podala predsednica Rdečega križa na letni konferenci organizacije. Presenetilo je vsakogar število članstva, ki se je v zadnjih letih povečalo na 117 članov. Nadalje je uspela tudi akcija krvodajalcev, kateri se je odzvalo 19 članov, ne vstevši tistih, ki so uslužbeni v Keramični tovarni v kraju oziroma pri Rudniku Zagorje. V društvu so pričeli tudi z nabiralno akcijo za pomoč alžirskemu ljudstvu.

Ne smemo še pozabiti na podmladek RK. Od 109 učencev je članov Rdečega križa 102. Tudi podmladek ima svoj odbor, ki šte-

je pet članov in tudi pridno dela. Skrbi za čistočo in red ter seznanja na skupnih sestankih podmladkarje o pomenu in delu te organizacije. Imajo pa tudi svojo omarico za prvo pomoč. Pridno zbirajo sredstva za pomoč alžirskim otrokom. V tednu TBC itd. so prav tako marljivo delali. — Toliko o naših mladih.

Po končanem poročilu so na letni konferenci Rdečega križa na Izlakah sklenili, da se po terenu obnovijo omarice za prvo pomoč in preskrbijo še nove in da se nakupi potreben material za prvo pomoč ob nesrečah.

Društvo bo skrbelo, da se čimprej usposobi ambulant, nadalje namerava organizirati dve zdravstveni predavanji.

M. G.

02 sporoča...

LITIJA

V nedeljo, 15. januarja, je vozil traktorist Janez Dobravec, zaposlen pri Kmetijski zadrugi Litija, s traktorjem S-12134 pesek iz kamnoloma v Gradiških Lazih. Ko je tako ob 11.30 peljal traktor po cesti IV. reda, ki ima preko 15% padeča, mu zavore zaradi preveč gramozne ceste niso prijele. Tako je drsel traktor s prikolico približno 60 metrov daleč in je na ovinku zadel v nasip. Pri tem se je prikolica odpela, voznik se je pa s traktorjem zaletel v hišo št. 13. Sofer je bil pri tem laže telesno poškodovan, na traktorju pa je poškodoval 50.000 din škode.

ZAGORJE OB SAVI

V petek, 20. januarja, se je pripetila prometna nesreča na cesti III. reda Izlake-Moravče, v naselju Razpotje. Iz smeri Moravče-Izlake je vozil z osebnim avtomobilom S-11812 voznik — amater Alojz Jereb iz Ljubljane, z Izlak proti Milinšam pa poklicni sofer Ernest Kropivšek s poltovornim avtomobilom S-4569, last kmetijske zadruge Zagorje. Oba sta v nepregleden ovinek pripeljala nekoliko prehitro in neoprevidno, zato je bilo srečanje nemogoče. — Voznik poltovornega avtomobila, zraven katerega sta bili v kabini še dve sopotnici, je skušal z naglim zavojem speljati mimo osebnega avtomobila, vendar brez uspeha, ker je bila cesta le pre-

ozka. Tako je zavozil na skrajno desno stran ceste in se prevrnil pod cesto. Telesno ni bil nihče poškodovan, na osebnem avtomobilu je za okoli 10.000 din škode, na poltovornem pa za okrog 40 tisoč dinarjev.

V petek, 21. januarja, se je ob 22.30 peljal z dvokolesom 26-letni Vili Livk po Cesti 9. avgusta iz Zagorja proti Potočji vasi. — Po cesti navzdol je vozil s precejšnjo hitrostjo, krmilo kolesa je držal le z desno roko, v levi roki je pa imel rudarsko naglavno svetilko. Pri tem je zapeljal na kamen, ki je bil na sredi ceste, izgubil oblast nad krmilom in tako padel po cesti. Pri padcu se je teže telesno poškodoval in so ga takoj po nesreči prepeljali v trboveljsko bolnišnico. Na dvokolesu pa je za 2000 din škode.

TRBOVLJE

V nedeljo, 15. januarja, je ob 8.30 šel 68-letni V. F. z ženo na železniško postajo z namenom, da se odpeljeta k njegovemu bratu v Brestanico. Med potjo mu je postalo trikrat slabo, zato je v gostilni v bližini železniške postaje spil pol del konjaka, potem pa dejal ženi, da se počuti bolje. V čakalnici trboveljske železniške postaje se je hotel uvesti na klopi, preden pa je prišel do klopi, se je zgrudil na tla in umrl. Zdravnik, ki je prišel kmalu nato v čakalnico, je ugotovil, da ga je zadela srčna kap.

HRASTNIK

V soboto, 14. januarja, se je ob 19.45 smrtno ponesrečila Danijela Černič, rojena 26. maja 1939, v Pilštanju, nazadnje stanujoča v Hrastniku 78, po poklicu delavka, zaposlena v Steklarni v Hrastniku.

»Miklova Zala« v Šentgotardu

Šentgotarško prosvetno društvo »Oton Zupančič« je uprizorilo prejšnje nedelje na domačem odru »Miklovo Zala«. Amaterska dejavnost v tem majhnem kraju

je čedalje uspešnejša. Vendar je obisk gledaliških predstav zelo odvisen od izbire dela, kajti ljudje še vedno privlačujejo nekatere morda že zaprta ljudska igra, »Miklova Zala« je Slovencem — lo ljub in blizek tekst, čeprav od tistih časov minilo že več stoletij. Zala je postala slovenska narodna junakinja, simbol hrepnenja po rodnem kraju, podoba čiste ljubezni. Skozi ves tekst se prepletajo mnoge misli o lepoti, ljubezni, prijateljstvu in domovinskem čutu, da lahko še danes vzgojno vpliva na gledalca. Ljudje to ljubijo, kar je potrdili tudi zares rekordni obiski predstave. V dvoranici se je zbralo blizu 300 gledalcev, ki so napeto in skoraj s slovesnimi obrazi sledili dogajanju na odru.

Skupina 25 amaterjev je igro z ljubeznijo naštvirala in so gledališniki dali lepo ter do neke mere izenačeno igro. Čeprav so nekateri igralci prvič nastopili, ni bilo opaziti znanih amaterskih slabosti.

V glavnih vlogah so nastopili Anica Režun (Miklova Zala), Stana Gaberšek (Almira), Tinča Cukjati (Serajnik), Franc Strišnik (Tresoglav) in Alojz Rozina.

Predstavo je režiral, izdelal sceno ter igral glavno moško vlogo Fortunat Razboršek. Velja ga omeniti zaradi uspele režije. V igro je vpletel nekaj posebnih prizorov, ki so dogajanje poživili.

Trud, ki so ga vložili šentgotarški kulturniki v to lepo igro, je dosegel svoj namen, saj so vsi gledalci odhajali zadovoljni na svoje domove.

P. S.

Bo letos urejena cesta od Sušnika do železniške postaje?

Vsak zamujeni dan - velika škoda

Na zborih volivcev Trbovlje-Zasavje, na zboru proizvajalcev, na skupščini Združenja šoferjev in avtomobilstov v Trbovljah in še na nešteti drugih sestankih so razpravljali, kaj je z ureditvijo glavne ceste v Trbovljah na sektorju od Sušnika do železniške postaje. Prišlo je celo s tem vprašanjem že tako daleč, da so nekateri hoteli, naj bi se promet z avtomobili razvijal na tej cesti samo do Sušnika, od tam pa naj bi pot-

nikli hodili do železniške postaje peš.

Vsak zamujeni dan, s katerim se čaka in odlaga ureditev ceste na tem sektorju, pomeni veliko gospodarsko škodo za kraj in komunio. Bile so intervencije na vseh kolenih in krajih, tako da končno kaže, da bodo v doglednem času rešili tudi to perečo vprašanje v trboveljski komunio. Cestna uprava okraja Ljubljana se je obvezala, da bo, brž ko bodo to dopuščale vremenske prilike, začela z ureditvijo tega dela ceste, in sicer tako, da bo celotna uprava uredila cesto v makadamu, občinski ljudski odbor v Trbovljah pa naj bi prispeval potrebni denarni delež za penetracijo cestišča.

O tem perečem vprašanju je razpravljali tudi občinski ljudski odbor v Trbovljah na svoji nedavni seji.

Nagradni šahovski brzoturnir v Trbovljah

Na občnem zboru šahovske sekcije SD Rudarja v Trbovljah se je dne 18. t. m. 30 šahistov iz Hrastnika in Trbovelj udeležilo nagradnega brzoturnirja. Igralci so se razdelili v 4 skupine.

V prvi skupini je zanesljivo zmagal Jazbec ml. s 5,5 točke iz

šest partij. Drugi je bil Frece s 4,5 točke.

V drugi skupini sta dobro zaigrala mladinec Gosak in Jazbec starejši (po 5,5 točk), tako da se nosilec skupine in favorit turnirja Milenković sploh ni uvrstil v finale, ker je zbral pol točke manj.

Tudi v tretji skupini njen nosilec, inž. Drobež, ni bil prvi (6 točk). Stoodstojno je pa zmagal hrastniški mladinec Eric Peršič s 7 točkami.

V četrti skupini je zmagal Tone Drobež s 4 točkami pred Hribškom in Ruglom (po 3,5 točke).

V finalu se je pomerilo 10 igralcev. Tu je v dvoboju za prvo nagrado prvokotnik Jazbec ml. premagal Sribarja z 2:0.

Končni vrstni red: Ranko Jazbec ml. in Miro Sribar po 6,5 točke, inž. Jože Drobež 6 točk, Tone Drobež in Robert Frece po 5,5 točke, katerim sledi Eric Peršič, Franc Gosak, Jazbec st., Vili Rugl in Ernest Hribšek.

Prvi štirje so dobili praktična darila.

(n)

IMENOVANJE DIREKTORJEV GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ

Na sobotni seji obeh zborov občinskega ljudskega odbora v Trbovljah so bili imenovani za direktorja Avtoprevoznikova Trbovlje dosedanj vrtillec dolžnosti VLADIMIR LUKMAN, za direktorja Knjigarne Trbovlje MARIJAN EBERLING, za upravnika Gistišča Delavski dom Trbovlje SILVA ZIROVNIK, za upravnika Muzeja NOV IVAN SORN ter za predsednika upravnega odbora Gospodinskega centra ANICA KOČVAR, direktor PTT podjetja v Trbovljah.

Težave kinematografa »Svoboda - Zasavje« v Trbovljah

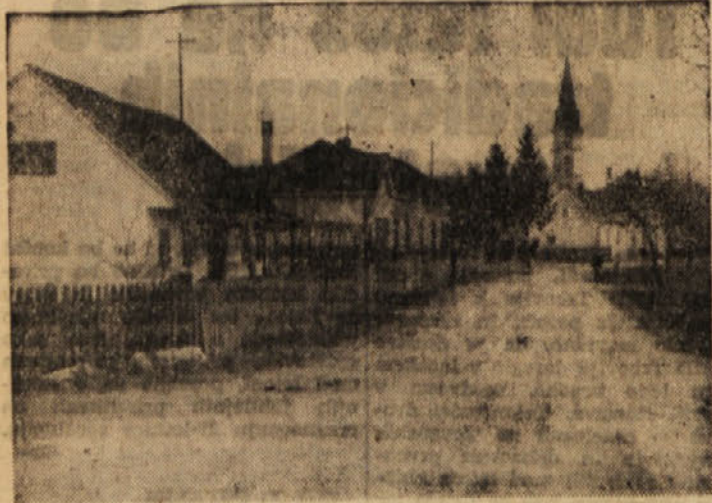
Na zadnji seji je občinski ljudski odbor v Trbovljah razpravljati tudi o vlogi uprave kinematografa »Svoboda-Zasavje« o oprostitvi nadaljnje plačevanja 5-odstotne običinskega prometnega davka.

Kinosekcija Svoboda-Zasavje utemeljuje svojo prošnjo s tem, da je imela v preteklem letu finančne težave v poslovanju kina, in to zaradi visoke najemnine za filme, neekonomskih cen vstopnic in drugih stroškov kina.

V letu 1960 je v tem kinu nastala zguba okoli 150.000 din, ki se bo pa delno krila s povračilom plačanega prometnega davka za minulo leto in z oprostitvijo tega davka za leto 1961. Z novim letom ima tudi kino Svoboda-Zasavje nove cene kino vstopnic, ki so pa za razliko od kina v Delavskem domu in kina Svobode v Trbovljah II nekoliko nižje, in to po 60, 70 in 80 din. Cene kino vstopnic so tu nižje, ker kino predvaja le reprizne filme.

M. G.

Dobova

Na skrajnem jugu Spodnjega Posavja leži prijazna Dobova. Ker je ta kraj mejna vas med Hrvaško in Slovenijo, je težko naletimo na domačina, ki ne bi vpletel v svoje pripovedovanje kakšne hrvaške besede. Mnogo delovnih ljudi iz Dobove je zaposleno po najrazličnejših zagrebških ustanovah, industrijskih podjetjih in obrtnih. Tem pomembnejša je pa Dobova po svojem študijskem kadru, saj skoraj ni leta, da ne bi iz tega kraja diplomiral v Zagrebu kak študent, bodisi kot ekonomist, slavist, matematik, zdravnik, arhitekt, agronom ali kaj drugega.

Pripomniti naj še, da so študenti Dobovčani — »Kranjci«, kakor jih imenujejo študenti — kolegi na zagrebški univerzi, prav marljivi in pri profesorjih kar dobro zapisani.

J. P.

TELESNA KULTURA

Obveščevalec.

32. — Čez kaki dve uri se je vesela družina vrnila iz jame. Čas ji je tako hitro minil, da nihče ni opazil, da je bila že skoraj noč. Zvomec na parniku je že klical. Kmalu je s svojimi razgrizanimi tovorom zarezal deroče valove proti domu. — Huč je bil medtem na straži. Ladjó je sicer slišal, toda njegovo opravilo ga je prevčé prevzelo. ... Kar naenkrat je prestregel šum. Vrata ob stezl so se rahlo zaprla. Skočil je za vogal opekarne. V tistem hipu pa sta smuknila mimo njega možakarja...

Po petnajstih letih

Kdo je pomagal vojnemu zločincu
Eichmannu

Cepprav ga je ukaz »po opravljeni dolžnosti« na Madžarskem klical tja, ga je med potjo dohitelo sporočilo, naj se napoti na Salzburško, v Alt-Aussee, in naj se javi svojemu predstojniku Kaltenbrunnerju, staremu nacističnemu sobojevniku in prijatelju, ki pa

EICHMANN kot »organizator« firme »CAPRI«

je Eichmanna ob njegovem prihodu, dne 5. maja 1945, dokaj hladno in zaskrbljeno sprejel in mu odkrito povedal, da smatra »veliko igr« za izgubljeno. Novinar Pendorf, ki poroča o tem srečanju med Eichmannom in Kaltenbrunnerjem, piše, da je Eichmann kljub temu verjel v »Endsieg«, v »končno zmago«, česar pa vzlic zatirjanju omenjenega novinarja ne moremo verjeti. Vsa severna Italija je bila že pet dni v rokah zaveznikov in poslednji ostanki nemškega Reicha so se nezadržno rušili od ure do ure. Pendorfova trditev tudi ni verjetna zavoljo tega, ker je Kaltenbrunner spomnil Eichmanna, da je bil on, Eichmann »najbolj vnet dobavitelj človeškega materiala za plinske celice« in da za ta

judovskega vprašanja najprej Heydricha, po atentatu na Heydricha pa je vzel vso pobudo za likvidacijo Judov v jugovzhodni Evropi Eichmann sam, torej bo moral, kakor je rekel Kaltenbrunner že Eichmann sam, »položiti svojo glavo« za ta dejanja. Kakor je pred nedavnim »Glas« že poročal, Eichmann namerava še danes vztrajati, da »ni kriv« in da je »izvzrval samo svojo dolžnost«. Vendar že njegovi spomini in druga dejstva zanikajo njegov zagovor, s katerim se namerava zagovarjati pred izraelskim sodiščem. Da ni nikoli verjel v to svojo trditev, priča že njegov beg pred obračunom in vse njegovo početje v minulih petnajstih letih.

»Wehrwolf«

Ko je odbilo »tisočletnemu« Hitlerjevemu Reichu »pet čez polnoči«, so nacisti nameravali organizirati neke vrste gverilsko vojno, misleč, da bo v njej sodelovalo vse nemško ljudstvo z navdušenjem, kakor ga je kazalo v času Hitlerjevih uspehov. To gverilo naj bi vodila organizacija »Wehrwolf«. V upanju, da jim bo uspela, so odhajale grupe nacistov v gore. Z neko tako grupo je potem, ko sta se s Kaltenbrunnerjem hladno razšla, odšel tudi Eichmann. Toda tudi ta grupa, sestavljena iz članov Hitlerjeve mladine, gestapovcev, esesovcev in podobnih, je čedalje bolj mislila, kako bi se predala zahodnim zaveznikom, računajoč na skrajni spor med Vzhodom in Zahodom, in bi se (vsaj tako trdi revija »Stern«) rada Eichmanna odkrižala. Če je bilo temu tako, potem je to ponovno potrdilo, da so se vsi zavedali Eichmannove odgovornosti pri izvrševanju zločinov nad Judi in bi se zaradi tega radi znebili njegove sence. Kakor poroča omenjena revija, je Eichmann moral »na zahtevo večine« to grupo zapustiti, vendar ne pove nič o tem, kako je Eichmann prišel do protiletalske vojaške uniforme in do vojaških dokumentov na ime Luftwaffe-Obergefreiter Adolf Barth. Po podatkih revije »Stern« človek lahko sklepa, da je Eichmann kljub temu, da se ga je ta grupa hotela znebiti, našel prav v njej prave zaščitnike, ki so ga hoteli prikriti z navadno vojaško obleko, s činom in s tujim imenom pred zavezniki in s tem tudi pred pravično kaznijo za njegove množične zločine.

Obergefreiter Adolf Barth

Adolf Barth ni bilo izmišljeno ime. Tako se je pisal neki berlinski trgovec, pri katerem so Eichmannovi nabavljali živila in druge življenske potrebščine v času, ko so se stanovali v Berlinu. Tega imena se je Eichmann domislil, ko je spoznal, da se bo moral skriti pod tuje ime. Torej se je le (čeprav tega ne prizna) zavedal krivde za množične zločine, ki jih je bil zagrešil. Če bi se čutil nekrivega, bi se mu ne bilo treba zatekati k tujemu imenu.

Skrit pod tem imenom in v letalski uniformi s činom Obergefreiterja ter v spremstvu svojega adjutanta Jaenisch se je Eichmann prebisl v Salzburško, v meje stare Nemčije, v bližino Ulma, kjer so ga zajeli Amerikanci, ki seveda niso niti slutili, kdo se skriva v letalski obergefreiterjski uniformi, in ga vtačili skupaj z adjutantom Jaenischem v ujetniško taborišče.

Kje je adjutant Jaenisch, in kje danes živi, širši javnosti za sedaj ni nič znanega. Dejstvo je, da je bil Eichmannu vdan in da je tudi on sokriv, da Eichmann že ni v ujetništvu padel v roke pravici. Sčutil ga je in celo brez Eichmannove vednosti pripravil tudi druge, da so Eichmanna prikrili. (Dalje sledi)

Bičkova skala v Dražgošah

spomenik partizanskega junaštva

Pred kratkim smo se spominjali 19. obletnice slavne dražgoške bitke. V šoli smo se razgovarjali in brali o njej. Skoraj vsi učenci smo gledali barvni diafilm. Pri kazoval je ves potek dražgoške bitke. Domačini in partizani so

bili res junaki, da so toliko časa odbijali Nemce. Videli smo tudi znano Bičkovo skalo, za katero sta se skrivala brata Bička, ko sta streljala Nemce. Nič koliko jih je obležalo v visokem snegu. Nikoli ne bom pozabil partiza-

nov iz Dražgoš in pa divjih Nemcev, ki so vas požgali in vse izropali. Po vojni so Dražgoše obnovili in danes so tam same nove hiše z lepo šolo »Staneta Zagarja«.

V nedeljo sem bil na proslavi v Zeleznikih. Peljal sem se z očetom. Pred tovarno »Niko« se je zbralo veliko ljudi od vsega sod. Govoril je tov. Tomo Brez, nekateri so recitali pesmi, igrala je godba Ljudske milice iz Ljubljane, pel pa je invalidski pevski zbor.

Po proslavi smo mi odšli domov, nekateri pa so šli še v Dražgoše.

Marko Rudolf,

učenec 4. razreda osn. šole »Franc Prešeren«, Kranj

Na vodni reakcijski pogon

V dobi raket skušajo tehniki izpopolniti tudi čolnarjenje. »Dowty«, angleška podružnica tovarne Turbocraft (vodi jo znan dirkač Donald Campbell) je izdelala čoln na vodni reakcijski pogon, ki ga je tudi že preizkusila. Čoln nima ne vijaka, ne krmila in sega komaj nekaj centimetrov globoko v vodo, čeprav je dolg 4,5 m.

Delovanje vodnega reakcijskega motorja je kaj preprosto. Turbina vrkava vodo skozi reže na sprednjem delu čolna in jo poganja skozi cev proti krmilu. Vozáč usmerja vodni curek z volanom, tako da čoln lahko obrača v zaželeno smer. Konstrukcija motorja je sila enostavna, saj nima prenosov, osi, vijaka in še mnogih drugih sestavnih delov običajnega motorja. Za pogon turbine so predelali motor »Zephyr«, ki pri 3700 obratih na

minuto razvija 70 KM. Za vožnjo nazaj obrne vozač vodni curek v smer proti kljunu čolna, ako pa hoče čoln ustaviti, usmeri vodni curek naravnost navzdol.

V EGIPTU

180-METRSKI STOLP

Na otoku Güzirah v Egiptu bodo zgradili 180 metrov visok stolp, ki bo torej višji od Keopsove piramide. Na vrhu stolpa, kamor bodo ljudje lahko prispeli z ekspresnim dvigalom, bo velika restavracija. V stolpu bo nadalje še stalna industrijska razstava ZAR. Ponoči bodo stolp osvetljevali številni barvni žarometi. Stolp bo najvišja zgradba v tem predelu Afrike.

»COMET 4C«

V britanski letalski tovarni De Havilland so pričeli graditi novo izvedenko znanega potniškega letala »Comet«. Za modelom »Comet 4« in »Comet 4B« izdelujejo še »Comet 4C« in prva letala te vrste so namenjena mehiški letalski družbi »Compania Mexicana de Aviacion«. V primerjavi s prejšnjima modeloma ima novi »Comet 4C« podaljšani trup modela »Comet 4B« v kombinaciji s krili »Cometa« namenjenega za polete na dolgih progah. — Za novi »Comet 4C« se zanimajo mnoge letalske družbe, med njimi Air India International, UAT, Lufthansa, Japan Airlines, Misrair in Middle East Airlines.

»Dragoceni« spomini

75 - letna sestrčina Winstona Churchilla Clare Sheridan, nekoč prijateljica Charliea Chaplina, pisateljica in slikarka, ki je v svojem življenju napravila marsikak škandal, je izdala neke na Irskem roman o svojih ljubezenskih afezah z italijanskim diktatorjem Benitom Mussolinijem. »Med nama je bila velika ljubezen«, je izjavila pisateljica. »Vem, da bo knjiga dvignila mnogo prahu, vendar upam, da me bodo moji sorodniki razumeli.«

»Morilska delniška družba«

Zdi se, da se je v Ameriki pojavila zloglasna »Murder Inc.« (»Morilska delniška družba«). Te dni so neznani gangsterji v New Yorku knjigoveza Patsyja Ferranteja hladnokrvno ubili v naravnost klasičnem gangsterskem stilu.

Ferrante bi moral pričati pred sodiščem o neki poulični bitki, v kateri so bili trije gangsterji hudo ranjeni. Dve uri pred razpravo pa so ga neznanci ugrabili in ga v neki zapušteni ulici ubili s šestimi strelji v glavo.

V zadnjem času je bilo v newyorškem podzemlju več podobnih umorov iz maščevanja, ki po načinu izvedbe zelo spominjajo na »zlato dobo« ameriških gangsterjev v letih 1931 do 1940, ko je »Murder Inc.« zagrešila nič manj kot 63 umorov.

Pranje spada med težka opravila gospodinje. — To je bilo nekoč. — Danes vam sodobna pralna sredstva to delo znatno olajšajo. Detergent OSKAR je Vaš dober pomočnik pri težkem delu! — OSKAR pere hitro, uspešno in je poceni!

Za belo in pisano perilo OSKAR, — za volno, svilo, nylon in perlon detergent »PERILO«

UPOR KAZNJENCEV

V nedeljo zvečer okoli 18. ure se je v kaznilnici »Eastern State Penitentiary« v Filadelfiji uprlo okoli 30 kaznjencev. V kaznilnici je zaprtih nekaj nad 1200 kaznjencev, upornikom pa se je posrečilo, da so zavzeli kaznilniški opazovalni stolp. Ujeli so tudi nekaj paznikov in čuvajev, ki so jih imeli za talce.

Do upora je prišlo v trenutku, ko bi kaznjenci po večerji morali zopet v svoje celice. Nekaj kaznjencev, ki so bili oboroženi z nožmi domače izdelave, sekirami in nekaterimi drugimi kovinskimi predmeti, se je vrglo na nekega stražarja in mu odvzelo ključce. S temi so si kasneje odprli pot do kontrolnega stolpa zapora, kjer

so zajeli še enega častnika kaznilniških paznikov.

Nekaj sto oboroženih policijskih agentov je takoj obkloabilo kaznilnico, ki je stara že kakih 130 let, hkrati pa so močni reflektorji gasilcev osvetljevali zapor in okolico. Uporniki niso skušali pobegniti s kontrolnega stolpa in se ni-

ti niso hudo upirali, ko so jih pričeli obmetavati s solznilnimi bombami. Po dveh urah obleganja je močna skupina policajev s plinskimi maskami vdrla v kontrolni stolp, kaznjenci pa so se mirno vrnili v svoje celice. Vzrok upora je verjetno slabo ravnanje s kaznjenci.

SVEN ELVESTAD

12

Povest o sivi rokavici

Strömova delovna soba je bila zadnja soba majhnega samskega stanovanja. Krag je menil: »Kakor vidim, je tukaj ležala preproga.«

»Da,« je odgovorila gospodinja, »pa so jo odnesli proč.«

»Kdaj se je to zgodilo?« je vprašal detektiv.

»Tega vam res ne morem natančno povedati.«

»Ali ne morda pred kakimi štirinajstimi dnevi?«

»Da, tako približno.«

»Ali je bila prodana?«

»Da.«

»Komu?«

»Neki hlapec je prišel ponjo z vozličkom in jo odpeljal. Na vozličku je bilo ime Syver Syversen.«

Krag je še nekaj časa brskal po sobi s pretezo, da mora najti prostor, kje bi se dal telefon najbolje namestiti. Pri tej priliki je lahko pregledal vsak kotiček v stanovanju. Prišel je tudi v garderobo. Tu je odkril dve reči, ki sta zbudili njegovo zanimanje.

Eno izmed teh reči je vtaknil v suknjico, ne da bi vdova kaj opazila. Potem je rekel:

»Zdaj moram iti. Moram dobiti še nekaj orodja. Povejte gospodu tajniku, da bo telefon v nekaj dneh postavljen.«

—

Preden je detektiv zapustil stanovanje, si je še vse natančno ogledal, kakor da bi si hotel vse skrbno vtisniti v spomin. Za delovno sobo so bile stopnice. Tu se torej lahko dela večji trušč, ne da bi se kdo za to brigal.

»Ali ima tajnik tudi v zgornjem nadstropju kakšno sobo?« je vprašal Krag.

Vdova je zdaj postala že nezaupna zaradi vseh teh vprašanj tujca, ki so bila podobna zasliševanju. Zato je vprašala:

»Zakaj hočete vse to vedeti?«

»Samo zaradi telefona.« je odvrnil Krag brezbržno in pogledal navzgor. »Ali ne vidite, da bi se mogla potem žica napeljati skozi strop tudi v vrhno sobo?«

»Razen teh sob nima tajnik nobenega drugega lokala v hiši. Toda jaz sama imam na vrhu sobo.«

»In ta pač leži nad delovno sobo tajnika Ströma?«

»Zakaj vas to zanima?«

»Mislim si, da bi bilo prav, če bi bila vaša soba prav nad to sobo, kajti potem bi morali slišati, kadar bi telefon zvonil in bi tajnika ne bilo doma.«

»Da,« je odgovorila, »prav imate. Moja soba je ravno nad njegovo delovno sobo. Seveda bi slišala, če bi telefon zvonil.«

»Vi ste zmerom doma?« je vprašal Krag prav prijazno.

»Da, skoraj vedno, samo takrat ne, kadar sem v mestu po nakupih.«

»Nekega večera pred štirinajstimi dnevi pa vendarle niste bili doma,« se je smejal Krag dobrodušno.

Vdova je začudeno pogledala telefonskega delavca.

»Ne vem, kaj ste hoteli reči s tem?« je odvrnila.

»Da, da, sliši se morda res nekoliko čudno,« je menil Krag. »Pa vam bom takoj vse pojasnil.«

Je smehljaje se nadaljeval. »Kakšno dva tedna sta že minila, ko je tajnik Ström pri nas v pisarni naročil telefon. Kakor se je dalo sklepati iz njegovih besed, nima pojma, kako se telefon postavi. Očitno je mislil, da se telefonski aparat samo postavi v sobo in da se potem žica potegne tako nekako skozi zrak. Rekel je namreč, naj tistega večera ne pride, ker ne bo nikogar doma. Niti moje gospodinjice,« je rekel, »ta pride šele pozno zvečer domov.« Zaradi tega vem, da tistega večera pred štirinajstimi dnevi niste bili doma.«

Gospodinja se je smejala.

»Vi ste pa res dovpljen mož,« je rekla. »Sicer pa drž, kar pripovedujete. Prav dobro se spomi-

njam, da sem bila pred kakimi štirinajstimi dnevi odsotna. Zunaj v Sandvikenu sem bila. Morala sem nekaj preskrbeti za gospoda tajnika. Toda zdaj me ne smete več ničesar spraševati, sicer bom res mislila, da me hočete zasliševati.«

Krag je vtaknil svoje orodje za opasač.

»Ne, ne,« je rekel, »nič več vas ne bom spraševal. Oprostite, da sem vas nadlegoval. Kakor vidite, sem res šaljivec.«

Ko je šel, ga je gospodinja spremljala do vrat.

»Ali bomo kmalu dobili telefon?« je vprašala.

Krag je malo razmišljal.

»V teku treh dni,« je potem rekel. »Morda še prej,« takole v dveh dneh. Na svidenje!«

Hitel je v svoje stanovanje. Tam je odložil predmet, ki ga je našel v Strömovi garderobi. Bil je ponešeno širokokrajno klobuk.

»Vse kaže,« je mrmral Krag predse, »da je to klobuk umorjenega odiruha Jaervena. Sicer bomo pa še videli...«

Ko je odložil masko, je začel razmišljati o ugotovitvah, ki jih je napravil v Strömovem stanovanju.

Ni več ni dvomil, da je na sledu pravemu morilecu. Samo vzrok za umor mu ni bil še čisto jasen. Ali je »mala modra reč« napeljal le menica?

Po vseh ugotovitvah je prišel do sklepa, da je bil umor izvršen v tajnikovi delovni sobi, ker je tajnik hotel biti pred štirinajstimi dnevi brezpogojno sam. Zaradi tega je tudi gospodinja poslala v Sandvikenu. Vsekakor ne bo težavno dognati, katerega dne je bila gospodinja odsotna. Če se izkaže, da je bil to dan umora, bo ta okolnost važen indicij. In zgodba s preprogo, ki je bila odstranjena. Zakaj? Tudi to bo treba dognati.

V teku pol ure se je detektiv oblekel v novo masko. Spremenil se je v solidno oblečenega starega gospoda s polno sivkasto brado in očali. Bil je videti kot profesor. Pogledal se je v ogledalo in je bil zadovoljen.

Na cesti je sedel v prvi prosti voz, ki ga je srečal, in naročil vozniku, naj ga popelje v Grünerlökken.

Gospodinja mu je pripovedovala, da je preprogo kupil Syver Syversen. Krag je poznal to firmo in

je vedel za njen naslov. V vsem mestu je bil samo en trgovec s tem priimkom.

Detektiv je pogledal na uro. Hiteti bo treba. Moral se bo še tretjič maskirati in napraviti še en obisk, preden stori zadnji odločilen korak: aretacijo tajnika Ströma.

Ström ne sme niti slutiti, da dela Krag preiskavo. Toda če bo govoril o gospodinjici, mu bo ta seveda povedala, da je bil eden izmed delavcev v njegovem stanovanju zaradi vgraditve telefona. In tak preiskavec, kakor je tajnik Ström, bo potem moral slutiti, da se proti njemu nekaj pripravlja.

Detektiv se je vznemiril. Prosil je voznika, naj vozi hitreje, in ta je razumel, da gre za nekaj važnega. Zato je poglgnil konja z blcem v dir.

Napoved je voz obstal pred Syversenovo trgovino in Krag je izstopil.

Naročil je vozniku, naj počaka, in stopil v trgovino, katere lastnik mu je prišel nasproti.

Detektiv se je predstavil za profesorja Karlssena. Rekel je, da je prišel gledat neko preprogo, ki jo je tajnik Ström pred dnevi prodal trgovini.

Prodajalec, starejši mož, tip mirnega meščana, je vprašal, ali morda z omenjeno preprogo ni kaj v redu.

»Ne, ne,« je odgovoril profesor, »samo videl bi jo rad.«

Lastnik firme je naročil nekemu uslužbencu, naj prinese preprogo in jo razgrne po tleh. Nezaupno je opazoval profesorja.

»Prosim,« je rekel, »to je preproga tajnika Ströma. Kakor vidite, je prav lepa. Zanesljivo je več vredna, kakor sem dal zanjo.«

Navedel mu je precejšen znesek. »Kake vrste izdelek je?« je vprašal potem.

»To je pežljaska preproga,« je odgovoril profesor.

Potem je profesor pokleknil in začel preprogo natančneje ogledovati. Preiskal je z vnueno lovkega psa prav vsak kvadratni centimeter. Čez nekaj trenutkov je odkril nekaj komaj vidnih majhnih madežev sredi preproge, ki so zbudili v njem veliko zanimanje.

Nato je vstal.

(Dalje prihodnjč)